

บทนำ

ว่านมหาลาก (*Phaedranassa* spp.) เป็นไม้ประดับประเภทหัวที่ได้รับความนิยมมาเป็นเวลาช้านาน โดยใช้เป็นไม้ใบประดับภายใต้ร่มเงา ใบมีสีเขียวปานกลาง มีอายุในการประดับเป็นเวลานานหลายเดือน ดอกย่อยมีสีแดงอมส้ม ก้านชูเกสรตัวผู้มีสีเหลืองอ่อนและก้านชูเกสรตัวเมียมีสีขาวยื่นยาวออกมา ปลายโค้งงอนขึ้นด้านบน อับละอองเกสรมีสีเขียวอ่อน เพิ่มความสวยงามให้กับช่อดอก ก้านช่อดอกยาว 60 - 100 เซนติเมตร (ปริติ 2526) ถึงแม้ว่าว่านมหาลากนี้ จะได้รับความนิยมในการใช้เป็นไม้ใบมานานก็ตาม ไม้ประดับชนิดนี้ยังให้ดอก ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มคุณค่าในการประดับ ให้กับไม้ประดับชนิดนี้ ในช่วงหนึ่งของการเจริญเติบโตแล้ว ดอกของว่านมหาลากน่าจะใช้เป็นไม้ตัดดอกได้อีกด้วย เนื่องจากช่อดอกและดอกของว่านมหาลากมีลักษณะแปลกตา มีสีสวยและ ดอกย่อยในช่อดอกทยอยกันบานนานถึง 4 สัปดาห์ เมื่ออยู่บนต้น (ภาพที่ 1) ซึ่งเป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงคุณสมบัติที่น่าจะเป็นไม้ตัดดอกที่ดีได้ อีกทั้งยังเป็นดอกไม้ ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในแง่ของไม้ตัดดอก จึงมีแนวโน้มค่อนข้างสูงที่จะสามารถใช้เป็นไม้ตัดดอกชนิดใหม่ ที่จะได้รับคามนิยมสูงในอนาคตได้

ปัจจุบันทราบกันเพียงว่า ว่านมหาลากเป็นพืชหัวที่ให้ดอกหลังจากผ่านฤดูแล้งและผ่านอากาศเย็นมาแล้ว เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น และ ดินมีความชื้นมากพอก็จะแทงช่อดอกขึ้นมา แต่ยังไม่มีการศึกษาใดๆ ในด้านการเริ่มกำเนิดและการพัฒนาตาดอกของไม้ประดับชนิดนี้เลย การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อหาข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับการเริ่มกำเนิด และ การพัฒนาตาดอกของว่านมหาลาก ตลอดจนการพัฒนาของช่อดอก ภายหลังจากตัดจากต้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อหาระยะเวลาการสร้างดอกในวงจรการเจริญเติบโต การพัฒนาของช่อดอก และช่วงเวลาที่ใช้ในการพัฒนา จนกระทั่งได้ช่อดอกที่สมบูรณ์
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการของช่อดอกที่ตัดจากต้น ในขณะที่มีระยะของการพัฒนาต่าง ๆ กัน ในน้ำยาเคมีที่ใช้ยึดอายุการบานของดอกไม้สด

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาครั้งนี้คือ สามารถนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้ ไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในด้านการผลิตดอกไม้ได้คุณภาพ ตลอดจนการบังคับการออกดอกของว่านมหาลาก ให้ออกดอกนอกฤดูกาล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการผลิตไม้ดอกชนิดนี้ เพื่อเป็นไม้ตัดดอกในเชิง

พาณิชย์ต่อไป นอกจากนี้ ยังจะทำให้ทราบว่า ควรจะทำการเก็บเกี่ยวช่อดอกในระยะใดของการพัฒนาของดอก จึงจะได้คุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวดีที่สุด ชนส่งสะดวกที่สุด และ ลดความเสียหายระหว่างการขนส่งให้มือน้อยที่สุด

ภาพที่ 1. แสดงลักษณะดอกและช่อดอกของว่านมหาลาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved